

Oświadczenie Ministra Sprawiedliwości

o stanie kontroli zarządczej

za rok 2017

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej sprawiedliwość,

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:

- oświadczeń Prezesów i Dyrektorów Sądów Apelacyjnych o stanie kontroli zarządczej w sądach z obszarów ich apelacji,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o stanie kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej,
- oświadczenia Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich o stanie kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury,

- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

Oświadczenie Prokuratora Krajowego o stanie kontroli zarządczej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury za 2017 r. przekazane zostało zgodnie z § 29 ust. 3 Komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, 25 kwietnia 2018 r.
(miejsowość, data)

Zbigniew Ziobro
.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

a) Sądy Powszechne:

- niewystarczająca efektywność procesu zarządzania ryzykiem oraz brak pełnej integralności procesu identyfikacji ryzyka z procesem planowania oraz oceny ryzyka,
- brak procedur w przypadku niezrealizowania celu lub osiągnięcia miernika poniżej założonego poziomu,
- niesprawny system przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w sądach,
- niewystarczająca obsada sędziowska, asystencka i urzędnicza w stosunku do realizowanych celów i zadań,
- duża fluktuacja kadr,
- niski poziom wiedzy pracowników sądów w zakresie zagadnień i obszarów funkcjonowania kontroli zarządczej, procesu zarządzania ryzykiem,
- nieadekwatna do potrzeb liczba szkoleń kadry orzeczniczej, asystenckiej i urzędniczej,
- nieprawidłowości w systemie obsługi interesantów w sądach,
- nieskuteczność mechanizmów kontrolnych w zakresie polityki bezpieczeństwa informacji.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- częściowy brak zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- zastrzeżenia Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich w zakresie wiarygodności sprawozdań kontroli zarządczej składanych przez Zakłady poprawcze i Schroniska dla nieletnich.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych służby Więziennej.

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- zbyt niska świadomość pracowników dotyczących powiązania ograniczenia ryzyk z realizacją celów i zadań,
- niedostateczna komunikacja wewnętrzna - między komórkami organizacyjnymi oraz przepływu informacji pomiędzy pracownikami tej samej komórki,
- zbyt niskie bieżące monitorowanie ryzyk.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości.

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

Wyniki przeprowadzonej w Ministerstwie Sprawiedliwości samooceny systemu kontroli zarządczej za rok 2017 z obszaru przepływu bieżącej informacji i komunikacji wewnętrznej (Standard D.16 oraz D.17) wskazują na:

- utrzymujący się na poziomie z poprzedniego roku (2016) odsetek negatywnych ocen dot. współpracy pomiędzy pracownikami, a przełożonymi w rozwiązywaniu problemów i zagrożeń związanych z realizacją zadań,
- utrzymujący się na poziomie z poprzedniego roku odsetek negatywnych ocen dot. przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi MS,
- wzrost w porównaniu z rokiem 2016 odsetka negatywnych ocen wśród respondentów z grupy pracowników dot. przepływu informacji wewnątrz samej komórki organizacyjnej.

Powyższe wskazuje na niewystarczającą skuteczność systemu komunikacji wewnętrznej oraz przepływu bieżącej informacji pomimo zrealizowania w 2017 r. działań służących poprawie funkcjonowania kontroli zarządczej.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

Główne działania zaplanowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość, to przede wszystkim:

- uczestnictwo pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym pracowników Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w specjalistycznych szkoleniach z zakresu kontroli zarządczej i analizy ryzyka,
- organizacja spotkania/szkolenia dla koordynatorów kontroli zarządczej z sądów powszechnych, w celu opracowania jednolitych standardów i procesów kontroli zarządczej we wszystkich jednostkach,
- kolejna modyfikacja narzędzi raportowych kontroli zarządczej,
- dostosowanie narzędzi zarządczych do aktualnych wymagań i oczekiwań Kierownictwa resortu,
- współpraca z Komitetem Audytu dla działu administracji rządowej sprawiedliwość w zakresie stałej poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w dziale.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- monitoring i bieżąca aktualizacja procedur wewnętrznych pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- kontynuacja działań w zakresie samooceny skuteczności funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- organizacja szkoleń mających na celu uzupełnienie wiedzy w zakresie kontroli zarządczej i ochrony zasobów,
- organizowanie cyklicznych spotkań zespołów ds. kontroli zarządczej,
- poprawa skuteczności i efektywności działania poprzez ustalenie systemu wyznaczania celów, i zadań dla jednostek i komórek organizacyjnych; monitoring ich realizacji, poprawę jakości pracy oraz pełne wykorzystanie zasobów,
- bieżący monitoring obsady i obciążenia pracą w poszczególnych komórkach organizacyjnych oraz prowadzenia racjonalnej polityki kadrowej poprzez odpowiednią alokację etatów oraz kontrolowanie realizacji zadań wykonywanych przez pracowników w poszczególnych komórkach organizacyjnych pod kątem równomiernego obciążenia pracą, w tym przegląd zakresów czynności pracowników i ich aktualizacja,

- organizowanie w ramach posiadanych środków finansowych szkoleń związanych ze zmieniającymi się przepisami, a wpływających na wykonywane/powierzone czynności,
- uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez KSSiP i e-learningowych,
- szkolenia pracowników Punktu Obsługi Interesanta w celu zapewnienia obsługi zgodnie ze standardami,
- aktualizacja Polityki Bezpieczeństwa Informacji, w tym przede wszystkim w zakresie przetwarzania danych osobowych,
- zwiększenie świadomości pracowników w zakresie konieczności budowania pozytywnego wizerunku jednostki i etycznych postaw.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- kontrola realizacji zaleceń powizytacyjnych (termin realizacji – na bieżąco).
- nadzór nad sposobem sporządzania dokumentacji z zakresu kontroli zarządczej (termin realizacji kwartalnie).
- udział wizytatorów nadzorujących zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich w szkoleniu z zakresu kontroli zarządczej (termin realizacji - kwiecień 2018).

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Nie dotyczy

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- wypracowanie mechanizmów skutecznej komunikacji z właścicielami ryzyk,
- zapoznanie pracowników z istotnymi mechanizmami kontroli zarządczej,
- cykliczne spotkania z pracownikami, zwiększenie przepływu informacji poprzez przekazywanie pracownikom istotnych ustaleń z narad kierownictwa jednostki,
- bieżące monitorowanie skuteczności i oceniania poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej połączone z przekazywaniem informacji zwrotnej do właścicieli ryzyk,
- cykliczne spotkania Zespołu ds. ryzyka.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Nie dotyczy

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- wdrożenie systemu do elektronicznego obiegu dokumentów i zarządzania dokumentacją w wersji elektronicznej, przy jednoczesnym ograniczeniu obiegu dokumentów papierowych (EZD) powinno poprawić sprawność i przejrzystość załatwiania spraw oraz zapewnić szybszy przepływ informacji między komórkami organizacyjnymi MS i lepszą organizację pracy w zakresie obsługi dokumentów,
- w celu poprawy funkcjonowania w Ministerstwie Sprawiedliwości Standardu D.16 oraz D.17 na rok 2018 zaplanowano:
 - kontynuowanie zadań projektowych zgodnie z harmonogramem wdrożenia systemu EZD PUW w MS (zakończenie projektu przewidziane jest na 30.06.2019 r.),
 - kontynuowanie działań prowadzonych w latach ubiegłych, tj. prowadzenie cyklicznych szkoleń i konsultacji w komórkach organizacyjnych MS z zakresu stosowania instrukcji kancelaryjnej i archiwizacji dokumentów w celu podniesienia świadomości pracowników nt. konieczności przestrzegania zasad postępowania z korespondencją i jej obiegiem w urzędzie.

Dział III. Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

Główne działania zaplanowane i zrealizowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość:

- zwiększenie roli systemu kontroli zarządczej w procesie zarządzania działem sprawiedliwość – w trakcie procesów reformujących sądownictwo powszechne,
- zapoczątkowanie procesu redukcji obciążenia sądów obowiązkami sprawozdawczymi - poprzez wprowadzenie automatyzacji gromadzenia danych nadzorczych do tzw. informacji rocznej,
- bieżące aktualizacje listy koordynatorów kontroli zarządczej w jednostkach działu,
- zapoczątkowanie cyklu spotkań z koordynatorami kontroli zarządczej w sądach – podczas narady uzgodnieniowej w zakresie sprawozdawczości statystycznej,
- współpraca z Komitetem Audytu dla działu administracji rządowej sprawiedliwość w zakresie stałej poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w dziale poprzez konsultowanie kwartalnych raportów analizy ryzyka, a także rocznych sprawozdań z wykonania planu działalności Ministra Sprawiedliwości oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- podnoszenie wiedzy pracowników w zakresie roli kontroli zarządczej i znaczenia procesu identyfikacji i oceny ryzyka,
- aktualizacja procedur wewnętrznych w celu ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawnych, w tym aktualizacja i rozszerzenie Polityki Bezpieczeństwa Informacji,
- działania zmierzające do poprawy efektywnego i skutecznego przepływu informacji wewnątrz jednostki - organizowano cykliczne spotkania z kierownikami wydziałów, sekcji, zespołów i oddziałów w celu zapewnienia skutecznej komunikacji wewnętrznej,
- doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie monitoringu realizacji wyznaczonych celów i zadań,
- organizacja szkoleń wszystkich grup zawodowych,
- prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej poprzez odpowiednią alokację etatów orzeczniczych, asystenckich i urzędniczych oraz dokonywanie zmiany zakresów obowiązków pracowników, dostosowując je do aktualnych potrzeb i zmieniającego się stanu osobowego komórek organizacyjnych,
- udoskonalenie portalu informacyjnego – elektronicznego dostępu dla stron i pełnomocników do akt sprawy.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

Działania, które zostały zaplanowane na rok 2017, tj. zwiększenie nadzoru nad zapewnieniem funkcjonowania kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w zakresie: zgodności działalności z przepisami prawa, wiarygodności sprawozdań, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem realizowane były podczas przeprowadzonych wizytacji oraz monitorowania zarządzania ryzykiem przez placówki.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

- kontynuacja procesu wdrażania zmian organizacyjnych,
- przeprowadzenie procesu rekrutacji pracowników.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- wprowadzono zasadę kwartalnego raportowania realizacji celów,
- wprowadzono zasadę bieżącego monitorowania ryzyk nieakceptowalnych,
- wyznaczono właścicieli ryzyk i celów.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Brak

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- w ramach poprawy funkcjonowania w Ministerstwie Sprawiedliwości kontroli zarządczej w 2017 r. w obszarze Standardu D.16 oraz D.17 podjęto następujące działania:
 - realizowano zgodnie z harmonogramem projekt - Wdrożenie elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD) - mający na celu poprawę sprawności załatwiania spraw oraz budowę kultury organizacyjnej ukierunkowanej na realizację celów,
 - przeprowadzono szkolenia dla nowozatrudnionych pracowników ministerstwa oraz prowadzono na bieżąco konsultacje z zakresu stosowania obowiązującej instrukcji kancelaryjnej oraz archiwizacji dokumentów,
 - zamieszczono w Intranecie Ministerstwa Sprawiedliwości informacje dot. stosowania instrukcji kancelaryjnej z zakresu zasad porządkowania akt spraw,
- w zakresie poprawy funkcjonowania w Ministerstwie Sprawiedliwości Standardu C.13 kontroli zarządczej w 2017 r. zrealizowano następujące działania:
 - przeprowadzono szkolenia w zakresie ochrony danych osobowych z uwzględnieniem wymagań wskazanych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) w celu podniesienia świadomości pracowników w zakresie ochrony danych osobowych,
 - podniesiono świadomość pracowników w zakresie konieczności przestrzegania zasad Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych,
 - sformalizowano powierzenie przetwarzania danych osobowych innym podmiotom, w tym podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją projektów w celu zapewnienie właściwego bezpieczeństwa danych osobowych m.in. uczestników projektów,
 - poprawiono nadzór nad uprawnieniami do systemów informatycznych,
 - wykonano procedury tworzenia kont dostępowych do systemów informatycznych,
 - usprawniono przepływ danych pomiędzy wydziałami w komórce organizacyjnej MS odpowiedzialnej za informatyzację,
 - usprawniono wyłączenie lub usuwanie kont użytkowników niebędących już pracownikami ministerstwa lub kont pracowników firm zewnętrznych, których umowy uległy wygaszeniu.

2. Pozostałe działania:

a) Sądy Powszechne:

- w ramach promowania alternatywnych metod rozwiązywania sporów - uczestnictwo w programie „Międzynarodowy Tydzień Mediacji”,
- podejmowanie działań w celu pozyskania stażystów z Powiatowego Urzędu Pracy,
- wdrożenie systemów informatycznych:
 - Portalu Informacyjnego ,
 - systemu samoobsługi pracowniczej (ZSRK-ESS),
 - systemu należności sądowych w zakresie BIG,
 - Internetowego Portalu Orzeczeń,
 - systemu Workflow,
 - systemu centralnego wydruku,
 - systemu informatycznego do obsługi e-płatności.

a) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- do pozostałych działań, które zostały przeprowadzone w roku ubiegłym w obszarze kontroli zarządczej należy m.in.:
 - podjęcie czynności mających na celu aktualizację dokumentu Polityki Bezpieczeństwa Informacji Ministerstwa Sprawiedliwości (zakończenie podjętych działań planuje się na II kwartał 2018 r.),
 - wprowadzenie zmian w zarządzeniu Nr 220/16/BKA Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości w celu usprawnienia systemu kontroli zarządczej pod kątem urealnienia terminów w procesie planowania działań na kolejny rok w MS,
 - zaktualizowanie dokumentów planistycznych i sprawozdawczych kontroli zarządczej.